

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ · УРОК 35

Наслідки Другої світової війни.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Що потрібно зрозуміти на уроці

Головна думка. У 1945 р. союзники завершили розгром держав Осі. Капітуляція Німеччини припинила війну в Європі, а капітуляція Японії — Другу світову війну в цілому. Після війни міжнародні трибунали вперше покарали керівників держав за злочини проти миру, воєнні злочини та злочини проти людства.

- описувати Берлінську операцію;
- розрізняти капітуляцію Німеччини 7 і 8 травня 1945 р.;
- характеризувати завершення війни проти Японії;
- пояснювати значення Нюрнберзького й Токійського процесів;
- називати головні наслідки війни.

1. Берлінська операція і зустріч на Ельбі

16 квітня 1945 р. почалася Берлінська операція. У наступі брали участь війська 1-го Білоруського, 2-го Білоруського та 1-го Українського фронтів. 25 квітня радянські й американські війська зустрілися на Ельбі в районі Торгау. 30 квітня Гітлер покінчив життя самогубством, 2 травня завершилися бої за Берлін.

16.04.1945

Початок Берлінської операції.

25.04.1945

Зустріч радянських і американських військ на Ельбі.

30.04.1945

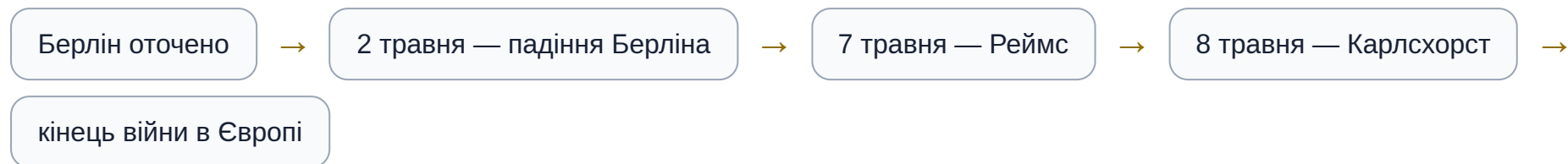
Самогубство А. Гітлера.

02.05.1945

Завершення битви за Берлін.

2. Капітуляція Німеччини

7 травня 1945 р. у Реймсі генерал А. Йодль підписав умови капітуляції. Радянське керівництво наполягло на повторному підписанні акта в Берліні за участю представників усіх головних союзників. Опівночі 8 травня в Карлсхорсті представники німецького командування на чолі з В. Кейтелем підписали Акт про беззаперечну капітуляцію.

3. Потсдамська конференція

17 липня — 2 серпня 1945 р. керівники СРСР, США і Великої Британії визначали принципи післявоєнної політики щодо Німеччини та Європи. Центральною стала програма «трьох Д».

Принцип	Зміст
Денацифікація	Ліквідація нацистської партії та організацій, скасування нацистських законів, покарання злочинців.
Демілітаризація	Роззброєння Німеччини та ліквідація її військового потенціалу.
Демократизація	Перебудова політичного життя на демократичній основі.

4. Розгром Японії

6 серпня 1945 р. США застосували атомну бомбу проти Хіросіми, 9 серпня — проти Нагасакі. 8–9 серпня СРСР вступив у війну проти Японії та розгромив Квантунську армію в Маньчжурії. 2 вересня 1945 р. на борту американського лінкора «Міссурі» було підписано Акт про капітуляцію Японії. Від радянської сторони його підписав генерал-лейтенант Кузьма Дерев'янка.

5. Нюрнберзький і Токійський процеси

Процес	Час	Значення
Нюрнберзький	20.11.1945 — 1.10.1946	Суд над головними нацистськими військовими злочинцями; засуджено злочини проти миру, військові злочини і злочини проти людства.
Токійський	3.05.1946 — 12.11.1948	Міжнародний суд над головними японськими військовими злочинцями.

Історичне значення: агресія та державна політика масових злочинів були закріплені в міжнародному праві як підстава для персональної кримінальної відповідальності.

6. Підсумки війни

Друга світова війна стала найбільш масштабною й руйнівною війною в історії. Держави Осі були розгромлені, нацизм і фашизм як політичні режими в Німеччині та Італії зазнали краху. США і СРСР стали наддержавами, позиції Великої Британії та Франції послабилися, почав формуватися новий дво полюсний світ. Водночас війна прискорила деколонізацію і створення нової системи міжнародної безпеки.

Беззаперечна капітуляція Припинення опору без висування умов перемоги.

Злочини проти миру Планування, підготовка та ведення агресивної війни.

Воєнні злочини Серйозні порушення законів і звичаїв війни.

Злочини проти людства Масові переслідування, вбивства, депортації та інші системні злочини проти цивільного населення.

7. Опорні дати

08.05.1945

Підписання Акта про беззаперечну капітуляцію Німеччини.

17.07–02.08.1945

Потсдамська конференція.

06.08.1945

Атомне бомбардування Хіросіми.

09.08.1945

Атомне бомбардування Нагасакі.

02.09.1945

Капітуляція Японії; завершення Другої світової війни.

20.11.1945–01.10.1946

Нюрнберзький процес.

Підсумок уроку

Капітуляція Німеччини 8 травня 1945 р. завершила війну в Європі, а капітуляція Японії 2 вересня — Другу світову війну. Після перемоги союзники не лише перебудовували повоєнний порядок, а й створили прецедент міжнародної кримінальної відповідальності за агресію та масові злочини.